ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CXII, БРОЙ 9 | СОФИЯ, 1-15 МАЙ 2011 г. | ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

ТЕМА НА БРОЯ:
ДВЕРИТЕ НА ЦАРСТВОТО СА ОТВОРЕНИ

ЖИТИЕ
Житие, икона и тропар на Новоселските мъченици
Стр. 5

СВ. МОЩИ
• За нетлението и чудотворството на светите мощи
• Къде се намират мощите на св. царица Елена
Стр. 7

ПОКЛОННИЧЕСТВО
Поклонническо пътуване до Патмос и седемте църкви на Апокалипсиса
Стр. 8

Дверите на Царството са отворени

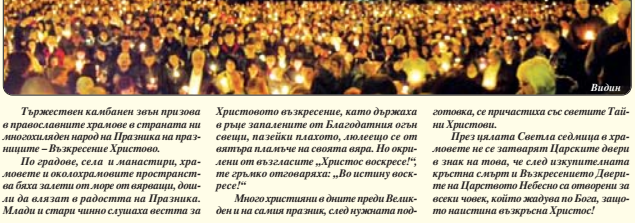

Видин

Тържествен камбанен звън призова в православните храмове в страната ни многохилядния народ на Празника на празниците – Възкресение Христово.

По градове, села и манастири, храмовете и околохрамовите пространства бяха залети от море от вяраващи, дошли да влязат в радостта на Празника. Млади и стари чинно слушаха вестта за Христовото възкресение, като държаха в ръце запалените от Благодатния огън свещи, пазейки плахото, люлеещо се от вятъра пламъче на своята вяра. Но окрилени от възгласите „Христос воскресе!", те гръмко отговаряха: „Во истину воскресе!"

Много християни в дните преди Великден и на самия празник, след нужната подготовка, се причастиха със светите Тайни Христови.

През цялата Светла седмица в храмовете не се затварят Царските двери в знак на това, че след изкупителната кръстна смърт и Възкресението Дверите на Царството Небесно са отворени за всеки човек, който жадува по Бога, защото наистина възкръсна Христос!

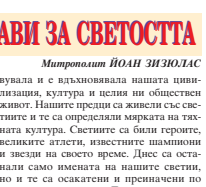

София

Пловдив

Троянски манастир

ПОГРЕШНИ ПРЕДСТАВИ ЗА СВЕТОСТТА

Митрополит ЙОАН ЗИЗЮЛАС

Темата за светостта засяга един от най-значимите проблеми на нашето време. Самата дума „свят" или „светост" насочва към нещо съвсем странно и отдъсканото от нашето време и от нашата култура и към нещо съвсем различно от търсенията на съвременния човек. Кои родители имат амбицията да направят своите деца святи? Кои от нашите училища и образователни институции предлагат светостта и насочват към нея като цел и визия на образованието? Успелият човек днес, идеалът за щастлив човек на съвременното образование и култура, това не е дори „добрият" човек, както беше доскоро, а този, който заработва пари, живее в комфорт и има високо обществено положение и авторитет.

Това искат родителите за своите деца, към това е насочена нашата образователна система, това показват средствата за масова информация и за това мечтаят днешните младежи. Да се започне разговор за светостта и за светите в едно общество, което смята за свой найголям проблем безработицата и което се ръководи от паника как повече да заработваш, е провокация, предизвикваща присмех и дори подигравка. Наистина светостта е един отдавна забравен образ. Забравен, защото отдавна е съществувала и е възнавявала нашата цивилизация, култура и целия ни обществен живот. Нашите предци са живели със светиите и те са определяли мярката на тяхната култура. Светиите са били героите, великите атлети, известните шампиони и звезди на своето време. Днес са останали само имената на нашите светии, но и те са осакатени и преиначени по напълно чужд начин. Днес хората предпочитат да празнуват повече рождените си дни, отколкото паметта на своите светии покровители.

В такова време какво да кажем за светиите, за да не бъдат думите ни напразни? От друга страна, как да не говорим за нещо толкова централно и основно за живота на християнните? Защото нашата вяра без светиите престава да бъде същата, защото, ако забравим за светиите, от Църквата не остава нищо и тогава отъждествяването на Църквата със света и нейната секуларизация стават неизбежни. Освен това светостта не само че е забравена, но когато в наши дни се поведе разговор за нея, се оказва, че тя е и погрешно разбирана. Какво означава светостта, ако я възприемаме като отражение на Царството Божие, като участие в него и предвкусване на последните неща?

На стр. 4

ЩЕ ВЛЕЗЕМ ЛИ В ЦАРСТВОТО НЕБЕСНО

Ето, ние празнуваме Пасха – преход в другия свят. През цялата Светла седмица не се затварят Царските двери в знак на това, че за всеки човек е отворено Небето. В знак на това, че всеки човек, който последва Христос, ще поиска да види къде живее Бог, що е Бог, как да Го разбере, да Го усети, как въобще да встъпи във връзка с Него; всеки, който поиска това и се откъсне от своя земен живот, ще желае само това, а всичко останало ще пренебрегва, – той ще достигне Царството.

Но мнозинството хора – не мога да кажа колко, това само Бог знае – идват в храма не заради Царството Небесно. Даже не се замислят за него. Идват, за да получат за себе си съкровище тук, на земята. Ако е болен човек, проси облекчение на болестта си. Ако се е случила беда със сина му или с дъщеря му, проси Бог да му помогне да преодолее това. Даже ако човек има някаква скверна черта на характера и разбира, че не може да живее така, и иска да се избави от нея – то и това не е заради Царството Небесно, а за да облекчи живота си на земята.

Мнозинството хора, идващи в храма, интуитивно чувствайки и знаейки, че Бог е Добър, искат от Него блага. И ги получават, но не стават Христови ученици, защото ученик Христов може да стане само този, който иска да вижда Небето отворено и ангелите Божии, слизащи и възлизащи на него; който наистина иска да достигне духовен живот; който желае да живее с Бога, да Го усети, да Го почувства, постоянно да се намира в живо общение с Него.

Господ казва: „Ако ти не възненавидиш баща си, майка си, жена си, децата си, не можеш да бъдеш Мой ученик". Това не значи, че трябва да изпитваш злоба към тях, да им причиняваш всякакви гадости. Има се предвид, че даже такива святи понятия, като майка, деца, родина, трябва да стоят в душата на човека на второ място след Царството Небесно. А у нас е обратното, затова и не го достигаме. Затова, когато се причестяваме със светите Христови Тайни, влизаме в Небесното Царство, а съръчо ни не го усеща. Затова не получаваме изцеление от изповеда. Затова нашето тяло продължава да страда и след като сме приели тайнството Елеосвещение. Затова, когато встъпваме в църковен брак и ни се дава Божията благодат, за да се съзида бракът, ние въпреки това продължаваме да спорим един с друг, да се ругаем и враждаем ни надмогва тази благодат.

На стр. 6

ХРОНИКА България

Духовна радост за Доростолска епархия

От **20 април** Доростолска епархия се слоби с още един съработник на Божията нива.

В манастира „Покров на Пресвета Богородица", с. Айдемир, Негово Високопреосвещенство Доростолски митрополит Амвросий извърши монашеско постригение на своя личен секретар Йордан Петров.

По време на постригването присъстваха протосингелът на епархията ставроф. ик. Добри Чаков, прот. Георги Попов и йеромонах Синесий – ефимерий на манастира. Присъстваха също майката на новопостригания монах, неговата сестра и приятели от Англия.

След като даде монашеските обети, за Йордан Петров дойде моментът, в който прие името Емилиян – на св. Емилиан Доростолски.

Да пожелаем на новопостригания брат Емилиян Божие водителство и много духовни сили и изразтване в ангелския образ.

Доростолска митрополия

Архиерейска служба и награждаване с офикия в храм „Св. цар Борис" гр. Варна

На **1 май**, Томина неделя, Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Кирил отслужи празнична света Литургия в храм „Св. цар Борис" кв. „Аспарухово".

В съслужение с него бяха прот. Добромир Георгиев – председател на църковното настоятелство при храма, прот. Георги Фотакиев, прот. Владимир Велков, свещ. Ясен Керчев, и дякон Йордан Георгиев.

В края на светата служба дългогодишният богослужител прот. Добромир Георгиев бе награден от Негово Високопреосвещенство с офикията „свещеноикономъ".

Свещеноикономъ Добромир Георгиев – председател на храм „Св. цар Борис". Завършва Софийска духовна семинария „Св. Йоан Рилски Чудотворец" през 1996 г. Ръкоположен за дякон и впоследствие за свещеник от Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит д-р Кирил през 1998 г. Издигнат в чин протойерей през 2004 г. В храма служи от 1998 г. Отговаря и за енорията на храм „Св. Йоан Рилски" в с. Звездица, Варненско.

Варненска и Великопреславска митрополия

Двоен празник в Рилския манастир

На **16 април**, Лазаровден, в зората на Христовото Възкресение, Бог сподоби светата Си Църква с още един работник на лозето Си.

С благословението на Негово Светейшество Българския патриарх Максим йеродякон Макарий, брат на Рилския манастир, бе възведен в чин йеромонах от игумена на светата обител – просвещения Адрианополски епископ Евлогий. Той предстояваше светата Божествена литургия в съслужение с високопреподобните братя на светата обител – архимандритите Виталий и Варлаам, и йеродякон Нектарий, архимандритите от Еласонската митрополия на Гръцката православна църква – Никанор – игумен на манастира „Света Троица" в Спармос, Христофор и Василий, йеромонах Никанор от Гигинския манастир, както и много други свещеници, дългогодишни приятели в Христа на отец Макарий.

След тригодишно вярно и усърдно служение на брат Макарий като йеродякон, Манастирският събор взе решение за ръкоположението, засвидетелствайки голямо доверие към младия свещеник, по примера от литургийното свето Евангелие: „Както Мария слушаше Словото, а Марта Му служеше, така и брат Макарий, като слуша и изпълнява словото Божие, да Го сее в сърцата на новораждащите се в Христа чеда на Църквата; да бъде във всичко верен неин служител за слава на Бога и спасение на всички!"

От клироса празника благоукрасиха псалти от Софийска и други епархии, свързани от години с отец Макарий. Молитвено в тържеството съучаствах и братята на обителта „Св. Йоан Рилски" при с. Скрино, както и сестрите от Ресиловския манастир „Покров Богородичен" и много миряни.

Духовното тържество беше пълно, в него имаше място за друго, освен за благодарение и радост в Бога!

На добър час, отец Макарий!

Рилска света обител

Отец Макарий е брат на Рилската света обител от началото на 2007 г. На 20 декември г. г. е постриган в монашески чин, а на 23 март 2008 г. е възведен в дяконска степен от неговия духовен старец – Адрианополски епископ Евлогий.

В края на празничната богослужба епископ Евлогий се обърна към всички присъстващи с Христовите слова: „ Жетвата е голяма, а работниците малко, затова, молете Господаря на жетвата да изпрати работници на жетвата Си". Той пребъдете на новорръкоположения йеромонах с благопожелание по примера от литургийното свето Евангелие:

Нов православен храм в с. Пирне

На **2 май**, когато светата Църква отбелязва паметта на св. Атанасий Велики, Негово Високопреосвещенство Сливенският митрополит Йоаникий, в съслужение със своя викарий Проватския епископ Игнатий, тържествено освети новопостроения храм „Св. Атанасий Велики" в с. Пирне, Айтоска община. В освещаването на храма участие взеха и 20 свещеници от различни духовни околии на епархията.

В богослужбения чин молитвено участваха: кметът на община Айтос Евгений Врабчев, народни представители, представители на областната управа на гр. Бургас, ктитори и дарители на храма, общественици, представители на бизнеса, много православни християни.

На клира сладкогласно пяха ученици от Софийската духовна семинария под вещото ръководство на учителя по църковно пение г-н Любомир Игнатов.

Идеята за изграждането на православен храм в с. Пирне е отпреди повече от 15 години. След изпълнение на изискуемите процедури, като отреждане на терен, изготвяне на проекти и съгласуване на строителните книжа, на 27 декември 1999 г. бе осветен теренът и бе положен основният камък. Градежът започна, но на няколко пъти бе прекъсван поради липса на финансови средства. Благодарение обаче на щедри дарители – физически и юридически лица, между които и монашеското братство на Атонския Зографски манастир "Св. Георги", днес храмът отвори врати за православните християни. Проектът е дарение от арх. Ирена Леонова от гр. Бургас. Иконите са дело на църковните зографи Светла Атанасова, Недялко Жеков и Йордан Иванов от гр. Айтос.

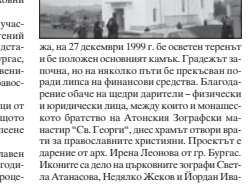

Сливенска митрополия

Нов храм бе осветен в с. Мадара

На **27 април** Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Кирил, в съслужение със своя викарий – Нетово Преосвещенство Главиницки епископ Йоан, и духовници от гр. Варна и Шуменска духовна околия, освети новопостроения храм в с. Мадара, Шуменска духовна околия. Храмът е издигнат в чест на светия благоверен цар български Тервел (хан Тервел) и на св. вмчк Георги Победоносец. Това е първият в България храм в чест на великия войн и дипломат.

В няколко манастира и църкви се съхраняват стенописи и икони от Възраждането, изобразяващи св. Тервел (в монашество Теоктист), но досега нямаше храм, посветен в негова памет. А Мадара, където върху скалите е изобразен едноименният Мадарски конник, който се отъждествява с хан Тервел – владетел на българската държава през 701-718 г., определено е най-подходящото място за издигането на такъв храм.

Църквата е изграждана продължително от дарения. На 6 май, когато е празникът на село Мадара, бе отслужена първата св. Литургия за храмовия ден пращо в тази църква. Архитектурният проект е дело на арх. Красимир Генов, а иконостасът – на художникаикономисец Йордан Йорданов и на дърводелеца Йордан Андреев от Нови пазар.

Мадара е било едно от малкото населени места в Шуменска област, което в началото на XXI в. е нямало християнски храм. Въпреки че от близо вече в селището е имало желание да бъде изградена църква. През 1924 г. е било избрано църковно настоятелство, а Общинският съвет дарил на настоятелството два декара в местността Касчаир и 15 000 лева. През 1939 г. се доставят камъни и се изграждат основите на бъдещия храм. В периода на атеистично възпитание по време на социализма идеята замира. Едва през 1995 г. на общоселско събрание е учреден инициативен комитет за построяване на храма. Тогава се извършва замяна на определения парцел в местността Касчаир с място в центъра на селото, до раклона са село Кюлевча. На 20 април 2002 г. мястото е осветено от Варненския и Великопреславски митрополит Кирил. Но през следващите шест години там са излети само основите.

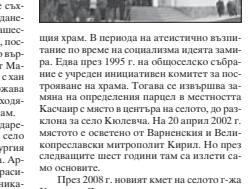

През 2008 г. новият кмет на селото г-жа Христина Димитрова поема ангажимент до края на мандата си да завърши храма. Всеотдайна подкрепа инициативата получава от председателя на църковното настоятелство отец Андрей. Направен е молебен за успех в строителството, отслужен от митрополит Кирил. До края на 2009 г. храмът е изграден, а от началото на 2010 г. започва и вътрешното му устройване – измазване, изографисване и обзавеждане.

Варненска и Великопреславска митрополия

IN MEMORIAM

Престави се в Господа иконом РУМЕН ИЛИЕВ ЙОНОВ от гр. София

Софийската св. митрополия с присърбие известява, че на 29 април 2011 г. се престави в Господа иконом Румен Илиев Йонов.

Роден на 05.10.1953 г. в с. Гложене, Врачанско. Основно и начално образование придобива в родното си село, а през 1971 г. завършва средно образование в гр. Плевен. След това постъпва в Духовната академия „Св. Климент Охридски", която завършва през 1986 г.

Ръкоположен е за дякон на 24 ноември 1985 г. и за свещеник на 30 ноември 1985 г. от Негово Преосвещенство Знеполски еп. Доментиан, тогавашен викарен епископ на Софийска митрополит, а днес Видински митрополит.

С благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим, свещеник Румен Йонов е офикиран за „протойерей" на 30 януари 1993 г. от Негово Преосвещенство Крупнишки епископ Натанаил (днес Неврокопски митрополит), а на 23 септември 2007 г. получава офикията „иконом" от Негово Преосвещенство Знеполски епископ Йоан.

От 1985 г. до 1987 г. ик. Румен Йонов служи като енорийски свещеник в столичния храм „Св. Николай Софийски", от 1987 г. до 1999 г. е енорийски свещеник и председател на църковното настоятелство при столичния храм „Св. Петка" – кв. „Орландовци", от 1999 г. до 2004 г. е чреден свещеник в столичния старинен храм „Св. Петка", а от 2004 г. до сега той бе предстоятел на храм „Успение Богородично" в София, ул. „Отечество" № 3.

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

Софийска митрополия

Църковното прославление на св. Новоселски мъченици

Девети май 2011 г. е знаменателен за новата история на БПЦ – той бе обявен от Св. Синод на БПЦ за църковна прослава на новоканонизираните Божии угодници – св. Новоселски мъченици. Прославлението се изразява в отслужване на специално съставените богослужебни последования за тях, тържествено поклонение на светите мощи и икони-

та им и в отправяне на молитви за тяхното небесно застъпничество пред Бога.

С тържествен камбанен звън Негово Високопреосвещенство Ловчанският митрополит Гавриил, придружаван от игумена на Троянския манастир Браницки епископ Григорий, бе посрещнат в девическия манастир „Света Троица", гр. Априлци – мястото, където са пострадали преподобномъчениците. Техните свети мощи бяха предварително подготвени по специалния чин на умиване със светена вода и помазване със св. миро и положени в киворий в храма, пред иконостаса, за поклонение.

По време на утринното богослужение бяха изпяти и подготвените тропари в прослава на мъчениците. На клироса бе местният хор, диригиран от ставроф. ик. Марин Божков. Храмът бе изпълнен с множество поклонници, дошли от всички краища на България.

По време на св. Литургия в съслужение с митрополит Гавриил бяха Браницки еп. Григорий, архим. Викентий, ик. Кънчо Кабадийски, прот. Калин Пенев, прот. Иван Шишков, прот. Станимир Марников, прот. Кирил Дидов и ефимерият на храма свещ. Роман Рачев. В храма присъстваха и официални лица, представители на държавните и общински власти – кметът на град Априлци Младен Белов, областният управител на Ловеч, полковник Иван Русенов, началник на военно-географския център в Троян, и др.

Отпустът бе даден в двора, след извършване на лития с иконата на мъчениците и поръсване със светена вода около храма в четирите посоки. Митрополит Гавриил приветства всички присъстващи, като отбеляза, че този ден е ден на радост за цялата Църква – тържествуващата небесна и войнстващата земна. Той благодари на дарителите и спонсорите, без които празникът не би бил възможен, и очерта предстоящото – обновяване на манастирския храм и двор, изграждане и т. н.

После Негово Високопреосвещенство даде думата на младия, но инициативен и горещ за вярата кмет на Априлци Младен Белов. Празнична програма бяха подготвили учениците от Априлци, които затрогнаха всички със своето изпълнение.

Накрая, получили от благословения хляб, на всички верни им бе трудно да се разделят с тихата обител и нейните небесни обитатели. Цял ден някои се завръщаха отново и отново в храма при... тях, новите наши неотстъпни молители.

Анула ХРИСТОВА

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа свещеноиконом
КИРИЛ ПОПНИКОЛОВ ДЕМИРЕВ

Сливенската св. митрополия известява на клира и православното изпълнение от Сливенска епархия, че на **28 април** на 76 години, след продължително боледуване, се престави в Господа свещеноиконом Кирил Попниколов Демирев, дългогодишен енорийски свещеник при храм „Св. Георги" в с. Скалица, Ямболско област.

Свещеноиконом Кирил Попниколов Демирев е роден на 28.07.1934 г. в гр. Кермен, Сливенска област, където баща му е бил свещеник. Завършил е свещеническото училище в Черепишкия манастир.

Ръкоположен е за дякон на 13.11.1966 г., а за свещеник – на 20.11.1966 г. от блаженопочилалия Сливенски митрополит Никодим. Назначен е за енорийски свещеник при храм „Св. Георги" в с. Скалица, където служи до края на живота си.

Свещеноиконом Кирил Демирев имаше голяма вяра в Бога и пред своето дългогодишно служение на Бога, Българската православна църква и Сливенската епархийска църква бе безупречен духовен пастир и с похвално усърдие носеше тежкия кръст на свещеническото служение. Той полагаше изключително големи грижи за благолепието на поверените му храмове.

Опелото му бе извършено на 29 април в храм „Св. Георги", с. Скалица.

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

Сливенска митрополия

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО ПОСЛАНИЕ

до клира и народа на Българската православна църква – Българска патриаршия по повод 1700-годишнината от издаването на Едикта за толерантността

Христос воскресе!

Възлюбени в Господа отци, братя и сестри,

В дните след Пасха, когато Църквата с неизмерима радост отново живее с вестта за Христовото възкресение, едно епохално събитие от нейната история ни връща назад в дните на Римската империя, за да ни припомни думите на Спасителя: „Ще съградя църквата Си, и портите адови няма да й надделеят" (Мат. 16:18).

Защото на този ден, преди точно седемнадесет столетия в старопрестолна Сердика един римски владетел за първи път прояви държавническата мъдрост и добрата воля да признае безсмислието и пълния неуспех на всички опити за борба против Църквата на Живия Бог – против Църквата, за която апостолът написа, че Сам Бог „си придоби със Своята кръв" (Деян. 20:28). На този ден един император за първи път намери сили да признае поражението на своята империя и да отхерхне вратата към нов славен период от земната история на Църквата. Период, в който тя, вече необезпокоявана от преследвания, да продължи да благовести радостната вест за изкуплението и спасението на човешкия род.

Този човек е август Гай Галерий Валерий Максимиан, а изданеният от него указ е останал в историята като „Едикт за толерантността". Знаковото значение има фактът, че това прави именно Галерий – човекът, спечелил си със своите действия печалната слава на един от найжестоките гонители на християнството. Именно той, положителят може би най-много усилия в последната битка на империята с Църквата, разбира най-добре от всички, че репресите са безплодни, че кръвта на мъчениците засилва още повече и без това силното общество на християните. И прави първата крачка, като им позволява „необезпокоявано да обитават домашното си огнище". Нещо повече, той се надява „те да се молят на своя Бог за нашето, на държавата... здраве и пребъдване".

Едиктът на толерантността е първият сигурно засвидетелован римски държавен закон в полза на Църквата. В този смисъл той се явява предвестник на две години по-късно последвалия го Медиоланския едикт, с който общественото на християните е вече окончателно провъзгласено за „позволено обществ". Така Църквата удържа първата си голяма победа на историческата сцена. Би било пресилено да твърдим, че бъдещето, което открива пред нея тогава, е било безоблачно. Историята помни всички опити на „светоуправците на тъмнината от тоя век" (Еф. 6:12) да заглушат и дори докрай да задушат нейния глас. И все пак, първата победа, запечатана с едиктите от Сердика и Медиолан, е постигната. За всички стана ясно, че в човешката история се е намесил нов фактор – Църквата на християните, Църквата на Живия Бог! Божия Син, Изкупителя и Спасителя на човешкия род, с нейната особена, отличаваща я толкова много от всички други човешки общества характеристика. Нетленните венци на Христовите мъченици са украсата, с която Църквата докрасява трънения венец на Самия Христос, а молитвеното застъпничество на сподобилите се с тях за християните се оказва по-драгоценно от цялата изманна сигурност, на която напразно се надяваме в тленното си земно съществуване.

Тази Църква обаче, влиза в историята и остава завинаги в нея като Църквата на мъчениците. Мъченичеството, тоест засвидетелството с цената на живота на Христос, е тази Божия сила, която ни дава, е дори безсмъртна. Тази сила е и тайната на Христовата Църква, която е „Божия сила и Божия мъдрост" (1 Кор. 1:24). Тази сила е и тайната на Христовите мъченици, които с кръвта на Агнето, Христовата Кръв, са „изкупени от земята" (Откр. 14:3) и „Агнето, Който е в средата на престола, ще ги пасе и ще ги води при живоносни води" (Откр. 7:17).

Тази сила е и тайната на Христовата Църква, която е „Божия сила и Божия мъдрост" (1 Кор. 1:24). Тази сила е и тайната на Христовите мъченици, които с кръвта на Агнето, Христовата Кръв, са „изкупени от земята" (Откр. 14:3) и „Агнето, Който е в средата на престола, ще ги пасе и ще ги води при живоносни води" (Откр. 7:17).

Едикт за толерантността, издаден от император Галерий през април 311 г. в Сердика

Наред с останалото, което разпореждаме все за общественото благо и полза, по-рано ние искахме всичко да бъде изправено според древните закони и обществения ред на римляните; затова се погрижихме, щото и християните, които са изоставили вярата на своите отци, да се върнат към благоразумието. Понеже поради някаква приумица си е обладало такова своеволие и безумие, че да не следват установленията на древните, които по-рано са утвърждавали (и) техните предци, те са си съставили закони, спазвани си на различни места събират разни народи според своето виждане и всеки както си иска. Ето защо, когато от наша страна последва заповед да се възвърнат към установеното от древните, мнозина се поддадоха на заплахата от съд, но не малко се погубиха (и по един или друг начин посрещнаха смъртта).

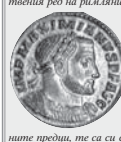

Но понеже мнозина остават твърди в своето убеждение, а виждаме и че не въздават подобаващо почит и поклонение към боговете, нито зачитат Бога на християните, с оглед на нашата милост и неизменен обичай да даваме прошка на всички, ние с най-голяма готовност счетохме, че следва да разпространим снизхождението си и върху това, те пак да са християни и да въстановят съборите си, то пак, че да не извършват нищо противно на реда.

С друго писмо ще изясним на съдиите кои какво трябва да се придържат.

От тук, в съответствие с това наше снизхождение, нека те се молят на своя Бог за нашето, на държавата и за своето собствено здраве и пребъдване, така че и държавността да остане във всичко здрава, и те да могат необезпокоявано да обитават домашното си огнище.

Христовата Църква обитава в „Божия Син, Изкупителя и Спасителя на човешкия род, с нейната особена, отличаваща я толкова много от всички други човешки общества характеристика. Нетленните венци на Христовите мъченици са украсата, с която Църквата докрасява трънения венец на Самия Христос, а молитвеното застъпничество на сподобилите се с тях за християните се оказва по-драгоценно от цялата изманна сигурност, на която напразно се надяваме в тленното си земно съществуване.

Съвсем неотдавна преживяхме духовната радост за видим причинени към лика на светите и мъчениците от Батак и Ново село – свидни чеда на Църквата и на нашия христолюбив народ. И това за пореден път ни припомни с колко много кръв е писана историята на християнската вяра и по нашите земи. Земи, дали на света толкова много плодове на святост, но, уви, и немалко гонители на Църквата. Нека се надяваме прочее, щото София – градът на Божията Премъдрост, утвърдил се вярно здраве основи на антична Сердика – да бъде град не само на формалната историческа приемственост, но и на примера за държавническа мъдрост, оставен ни от жестокия гонител на Църквата император Галерий, в последните дни от живота му! Нека тази мъдрост ни спътства и нас днес, та и съвременната ни Българска православна църква – Българска Патриаршия да има възможността свободно да осъществява просветителската си и спасителна мисия сред повереното и от Господа паство – благочестивия и православен български народ.

Слава Богу, Благодетелю нашему, во-веки веков. Амин!

Произнесено на 30 април 2011 г. в столичния храм „Св. София – Премъдрост Божия"

ПОГРЕШНИ ПРЕДСТАВИ ЗА СВЕТОСТТА

От стр. 1

Ако някой заявя случайно хора по улиците „Какво според вас е светостта?" – отговорите, които ще получи, по правило ще звучат приблизително такаа: свят е тоа човек, който не прави грехове, който изпълнява Божиите заповеди, който е всеки ден всъщо отношение или е две думи – тоаи, който не греши. В какъв случаи един човек ще бъде наречен „свят" или „светец"? Ако, спрямо тяйна да прецениа възрешно общение с Бога, да кажда и сеаиа и да кажда неиа, които другите хора не виждат, т. е. да имаме ниакъв сърцеетеен живот и да правим ниакъв сърцеетеетвени неща. Така изглежда, че повитетоо сиеиет и предстаиите на хората е свързано с моралия и психологическа гръмотия. Колкото повече добродетели прежтава човек, толкова по-свят е той. И колкото повече сърцеетеетвени дарове и способности има, колкото (дарове). Има свети и наиата Церкиа, на които не се приписват никакиа чудеса, а имя и подтитаиоци, които ниякога не са признати и прогласени за свети. В тяи ярька, много е ваажно това, които пише апостол Павел в Първото си послание до Коринтяните, които, както и много хора дяес, се изчетлиа от свръх-сърцеетеетвени неща. „Да имаме пророчества дар и да знаем всичкя тайни, да имам пълно знаие за всичкя неща и такаиа силиа вяра, че да мося и планини да преместям – цяеи любов имаам, нищо не съм" (Кор. 13: 2). Господ казиа, че ако имаш вяра колкоо синапоеиа трудеа, можеш да заповядаш на планината да се премести, но това е „нищо", ако нямаш любов, добляи апостолт, т. е. нещо, които ниякъв човек без чудотворни способности може да имя. Изкиряшаетто на ряяни чудеса и светостта се са съществували и не вярват задяалетяо заедно.

4. Съцяте в хората изиикат и при обикряиаемото на светостта с необяикновените духовни и психически ореяиежия. Дяес мнозина прибяигат към изтоичните „духовни практики" и „медитаиии" – „деметрапелиарния" гуруц, которе изеетяиват с изключителиа сп самодостцилиия, аскеза и молитиа. Нашата Церкиа не приемиа такиа хора за свети, незаиимцо колко са съсредоточени светиа и колко преяжиаваиия и добродетели. Така се постиа въпросът **яма ли в Церкиата свети?**

Ако думата „свят" означиава това, което разбиряат хората дяес и което в общи линии определяиме досеги, т. е. моралия и спрямсеетеетвеиата светост, тогаиа трябва да приизаем, че ниякъв такъв свят в иаиата Церкиа и не тяи може би си говорим за свети. Обръщаиа се към христианите от Коринт, Солун, Галатия и другя, ся. Павел ги нарича „светии". Всъщетеетвеиата свещеиа тъй изоблачиа сцяиите тоя христиаин, които в начало то нарича светии, в многобройни моралии поучиа, ка, колкото по-свети, толкоа по-ваажно е Галатяитте сиаиа всъщо, че моралиотъ състояиие на християиите трябва да е много тъиаа разиообразиа, че апостолт е бил принуден да ими пише: „Ако тъй сцяи другя от сцяиите и ся идете, пакете де да ие се изтрие, ся ете сцяи другя" (Гал. 5: 15). Ако е тъй такъ, че възряте християиите са се нарячали „светии", которо е очевидно, че тезиизт всеидцяеетеетвеиа изяяиет ие с бяа на виостиата на тяхиата вяра? Дали ниякоа дяес би приел да нарячаме „светии" такъиа хора?

3. Ако свестоста се определя от сврхдеетеетвеиите способности, то тезиа хора не трябва дяа се смаа в Церкиата, но и изяьи яеи, защото знаеет, че и злите духове въирват необяикновеиа вяра. Светиите се са мъчеьоиии или фаиати, нито тяи тяиаата светост се определи от иалячеиото на тяхиа „харизми"

Житие на Новоселските мъченици

Тропар – Глас Г
Подобие: Божественаия вяра:

Мъченици Новоселъшки, вятуум мъчителиии, водяяйсте вяра православъиа, и тъвдро подвизайсте вязяйонъиа ъмъиъиии, дъзъиаийсте Христа проповядаиа, Негъ ся ъбяаиъиъсте, и мъиъ непрестаино молятте здраовяте мъиъ вяеии миилеет.

Мнозина Новоселъшки, вятуум мъчителиии, водяяйсте вяра православъиа, и тъвдро подвизайсте вязяйонъиа ъмъиъиии, дъзъиаийсте Христа проповядаиа, Негъ ся ъбяаиъиъсте, и мъиъ непрестаино молятте здраовяте мъиъ вяеии миилеет.

Много са подвижниците на българските земи свети, които по Божи воля чинаи и приобяйване чиито имена е отбелязано в календара. Но Господ почита с бяиди не само отбеляязаните от публициистиите времена, а и онаа, що са много по-близо до нас по бяиа и по мяиото и са затвярени зоиеиии имяа и по-малко от фаиати. Ние знаем за тях от историята, ама не историята, ама не историяа е тяа, която ще приобяеи їим жертвяаиата тръиеиа, които що са бяеа в вяаа и които що на укрепи Вя Вярата. Знаиие на свеиостта ниа се дяет бяаи сбиаи, но и необяиоо ие и ниаиетто участие, ка- ие. „Да Вяда, Вязяйте", ещо друуо позаиаие, тя да цяиъяьиие свеиостта от дяебяаиъиъ ъиъиъиъ, тя бъдеи пъиъстиъи бъиъ ниеа тъиъ, да разкаяйяе за ъиъ, ка ся свеиостта ся ъяъиъиъ на тъиъ, ка ся ъиъиъиъиъиъ свеиостта ся ъяъиъиъ, и ся ъиъиъиъиъ ся ъиъиъиъиъи

От стр. 1

Защо не усвояваме благодатта, която Църквата ни дава

Защото я пренебрегваме, ние сами изгонваме от своето сърце Христа и Неговата благодат със своята привързаност към света, с любовта към него. Ние сме светолюбци, обичаме светското, желаем само удовлетвия. И ако рата много по-важно е каква е днес програмата по телевизията, колко пари ще получат за работата си, взаимоотношенията между роднините. Повече ги е грижа как изглеждат в очите на другите – каково мислят или говорят за тях, отколкото – какво Бог мисли за тях. Хората се стремят да загладят острите ъгли, всичко да им е комфортно и смъртта и Господ не ги пусне в Царството Небесно: „Но защо така? Целият ми живот премина в църквата – и в своя храм ходих, и в съседния, където вечер слушах акатисти. И Евангелие имам, даже не едно, и Библия имам, и Молитвеник, и Псалтир; какво ли нямам, и всичко това съм го чел“. И какво? И нищо. Всичко това не е лошо, но не това е

го по-лошо място, отколкото безбожниците. Защото те нищо не знаят, а ние ходим на църква, четем Свещеното Писание, имаме у дома молитвеник, икони и кандила, знаем какво е изповед и дръзваме да се причестяваме. Следователно това, което се изисква от нас, е съвършено различно. Ако си надянал на шията си кръст, то ти, значи, си заявил за своето желание да бъдеш християнин, да изпълняваш Божиите заповеди. А иначе какъв е смисълът?

ЩЕ ВЛЕЗЕМ ЛИ В ЦАРСТВОТО НЕБЕСНО

преживяваме за нашите близки, то много рядко ни вълнува, че тези хора не отиват в Царството Небесно. Безпокоим се, че те пият, пушат, ругаят, още някакви безобразия вършат – т. е. това, че някой ни носи притеснения. Но, ако човекът не пуши, не пие и е вежлив към нас, това напълно ни удовлетворява, душата не ни боли за него.

Всяка баба или прабаба иска внукът или правнукът й непременно да бъде кръстен. Пита се: защо? Защото тя иска за него Небесното Царство? Не, тя самата не знае какво е това и никога не се е стремила към него. А защо така жадува той да бъде кръстен? За да пази Господ детенцето, за да има то ангел-хранител, за да боледува по-малко, за да бъде по-добро, по-послушно, за да бъде животът му по-лек. А за душата на детенцето не става и дума.

Родители, баби, дядовци изпадат в паника, ако детето си счупи крака, бъдещо от автомобил, разболее се от жълтеница, шарка, дифтерит или друго страшно заболяване. Това ги безпокои, защото неговото тяло страда, и те, бидейки сами хора телесни, му състрадават. Макар че телесната болест може да приведе човека към Бога, и аз, по дълга на служенето си, постоянно се сблъсквам с такива случаи. Болестта е благо за човека, защото, когато всичко го боли, вече не му е до нищо. Вълнува го само какво ще бъде, когато душата си тръгне от тялото. Той вече реално се замисля за това.

Нашият живот тук, на земята, е временен и Господ така премъдро е устроил Своята Църква, че тя постоянно ни говори за греха, за смъртта, за Съда. В напомняне за Царството Небесно Църквата отваря за нас царските двери. И всеки от нас може да влезе в Царството на Христа, само да поиска това, да посвети на това целия си живот, както са посветили своя живот апостолите. Господ иска целият свят да стане от Неговия ученици, но за да така да живеят дълго тук, на земята.

Господ е казал ведъм: „Пъро търсете Царството Небесно, а всичко останало ще ви се придаде“. И всеки пъ трябва да си задаваме въпроса: а търсим ли ние Царството Небесно, желаем ли да влезем в Божия дом? За какво аз ходя в храма, какво търся? Защо не ми се чете Евангелието всеки ден?Ето, телевизор гледам с лекота, а Евангелието го чета с усилие. Защо? Защото телевизорът ми е нещо средно, пълтъко, душевно, греховно, мръсно – това ми е свойствено. А животът в Царството Небесно ми е несвойствен, защото съм грешен.

Затова трябва да превъзмогна много неща в себе си

Ако искаме Царството Небесно, трябва да преодолеем инерцията на нашата плът и своята душевност, да пренастроим живота си на духовна честота. И който действително поиска това, постоянно ще се стреми към храма, защото там е Христос. Той е тук, сред нас, чувстваме или не чувстваме това, и ние можем да се приобщим към Него, можем да се съединим с Него. Както мъжът с жената се съединява в любовта, така и Църквата се съединява с Христос. Но към Църквата принадлежи само този, който се стреми към Царството Небесно, защото Църквата е и Царство Небесно на земята.

Някои мислят: ако бъдем добри хора, ще влезем в Царството Небесно. Но да наследи Царството Небесно, може само този човек, който гладува и жажда за него. И няма да го достигнем, ако у нас ги няма тези глад и жажда, нищо, че ходим в храма, изповядваме се унило, причастяваме се, каквото и да става. Мнозина ще се ужасят, когато настъпи главното. Апостол Петър, например, не е чел Псалтира, защото бил неграмотен, обаче станал първовърховен апостол. Главното е устремеността към Царството Небесно, жаждата, желанието.

Човек може да постигне нещо добро само с помощта на Божията благодат

Ако благодатта бъде с тебе, можеш и мъртъв да възкресиш, и живия да насочиш в истинския път, и на близкия да помогнеш. Не е ли с тебе – нищо няма да можеш. Колко благодетели на човечеството са заявявали: аз зная как да спася света; ето така трябва да се направи, на тези ще сменя местата, тези ще ликвидирам, и тогава всичко ще бъде наред, и на земята ще настъпи рай. Но не, всичко ставало още по-лошо. Защото с тези хора не е била благодата благодат, а само собствената им гордост. Само Божията благодат съжалява, а нея човек я получава от Бога. Затова и тя се нарича благо-дат, благ дар. Колко и да се молиш, колкото и да се се кланяш – не можеш да я заслужиш. Бог е Личност. Той е когото иска, с него пребивава, а с когото не иска, с него не пребивава вовеки. Затова нашата задача е да стигнем такива, че Господ да поиска да бъде с нас. Да, ние сме грешни, но и апостолите били грешни, а Той поželал да бъде с тях и им изпратил Духа Светаго – Утешителя. Затова трябва да разберем с какво се отличаваме от тези хора, от Петър, Андрей, Филип, Натанаил, Яков, Йоан и останалите апостоли, и да се стараем да станем такива, че Господ, виждайки ни, да пожелае да пребивава с нас. А когато Господ дойде при нас, тогава Царството Небесно ще бъде вътре в нас.

Ето в това се заключава и смисълът на духовния живот и смисълът на нашето празуване на Пасха. Ако усвоим това, ще можем да бъдем Христови ученици; ако не го усвоим – ще бъдем като останалите човеци, и не само ще се окажем изхвърлени от Царството Божие, но и ще попаднем в мно-

Ако изпълнявам ти противоречи на Божиите заповеди, тогава кой си ти

Лицемер. Господ проповядвал на блудниците, прощавал на митарите. Господ простил на разбойника, който бил убиец, на пъниците, прелюбодейците. Но на лицемерите фарисеи казал: „Горко вам!“ И ги нарекъл „рожби ехидниини“. Защото външното благочестие без вътрешно съдържание е много по-лошо от всяко убийство, по-лошо от всяко пиянство. Вярно, пиянината е социално неприятен, лежи вонящ, бradясал, но може би той е много по-близко до Бога, отколко мнозина от тези, които ходят на църква, имат благочестив вид, изглаждени дрехи, но пребивават в собствената си гордост, тешат се с надеждата, че имат добри шансове да попаднат в рая. Нищо подобно! Затова Господ е казал: „Блудници и прелюбодейци, митари ви предварят в Царството Небесно“. Предварят, вървят напред, защото често у тях има повече смирение и съзнание за собствената им греховност. Всички хора са хора грешни и само със съзнаването на своята греховност човек може да се очисти. Ако човек не разбра всичко в грехен, значи е заслепен от горделивостта и не пребивава в погибел. Това състояние на душата е страшно. Опазни ни от това, Господи! Ние трябва денем и нощем да просим от Бога, да ни отвориш нашите грехове, да ни даде духовно зрение. Само по такъв начин можем да се очистим и да влезем в Царството Небесно. Но отново при условие, че поискаме това.

Нека всеки от нас, отивайки у дома си, да помисли: на какво е посветен животът ми? Когато са ни кръстили, свещеникът кръстообразно е постригал косите ни в знак на това, че сме Божии раби, че ще принесем жертва на жертва на Бога. Но така ли е? Не. Нашият живот е принесен в жертва на нашите собствени помисли, на нашите представи, на нашето семейство, на собственото ни тяло, на комфорта ни и на удовлетвията ни, а Бог за нас е някаква добра сила, към която винаги в тежки моменти можем да се обърнем, за да получим някакви блага. Ето такова е нашето ниво на религиозност. Ние с нищо не се отличаваме от мюсюлманите, от хората от останалите вероизповедания, които не знаят за Царството Небесно.

В духовния живот важно е важно не как изглеждаме, колко получаваме, къде живеем – всичко това е външно и неважно. Главното е онова, което е скрито вътре, има ли там жажда за Царството Небесно. Ако имаш, то всичко е пусто, всичко е безсмислено, всичко увяхва.

Прот. Дмитрий СМИРНОФ
Превод със съкращения: прот. Йоан КАРАМИХАЛЕВ

Иречe старецът...

Старецът Йосиф Исихаст за злоречието

Не вярвай на това, което чуваш. Истината е скъпо нещо и не се намира в думите на всекиго. Всеки човек, както живее, така и говори. Ето защо още познаеш истинността на казаното от начина на живот (на казвация то).

***

Слово за това как да се спаси човек, рядко се чува. Само сплетни и осъждане. Всеки иска да учи другите. Има голям страх от изкушенията и прекомерно самохвалство на думи. Рядко някой посвещава живота си в изпълнение на Евангелието, продължавайки предания и живота на отците.

***

Когато Божията благодат идва, човек става духовен и всичко му изглежда добро и прекрасно. Тогава той обича всички, има умиление, сълзи, топлина в душата. Но когато благодата се отдалечи, за да бъде изпитан човекът, тогава всичко става пълтско и човекът пада.

***

Не откривай грешката на другия за своє собствено оправдание, защото благодата, която досега те е покривала, ще направи явни твоите собствени грешки. Доколкото чи с любов покриваш брата, дотолкова благодата те огражда и те пази от човешките клевети.

Гледай да не осъждаш, защото по това Бог допуска да си отиде благодата, и Господ те оставя да падаш, да се смиряваш, да виждаш собствените си грешки.

***

Не неговдъай срещу братята. Търпи техните грешки, та и те да търпят твоите. Обичай, за да те обичат и търпи, за да те търпят. Стани добър и всички ще станат добри с тебе. Подчини своите страсти и ще видиш как мнозина ще се отнасят благоговейно не само към думите ти, но дори към движенията на очите ти.

***

Обидите и оскърбленията донасят духовна полза на човека, защото от тях се ражда смирение, човек придобива венци, като търпи, задушава егоизма и тщеславието.

***

Не искай да победиш всички с езика си. Не очаквай усъпокоение, ако говориш с желанието да намериш справедливост. Справедливостта – това е мъжественото да изтърпиш идващите изкушения, за да излезеш победител независимо дали си виновен, или не.

Из „Писма“ на стареца Йосиф Исихаст

КЪДЕ СЕ НАМИРАТ МОЩИТЕ НА СВ. ЦАРИЦА ЕЛЕНА

На 21 май Църквата е отредила да се чества паметта на св. император Константин и майка му св. царица Елена, наричани „равноапостолни“ заради изключителните им заслуги за утвърждаването и разпространението на християнската вяра.

По молба на царствения си син благочестивата царица Елена замаянва за Светите земи с цел да открие Честния Кръст, на който бил разпнат Господ, за да бъде прославено честното дърво. Местата в Палестина, осветени от пребиваването в плът на Господ Иисус Христос, отдавна вече били осквернени и опустошени. Поради ненавист към християните селищните се постарали да заличат и самия спомен за тях. Най-скъпото място за всеки християнин – пещерата на Гроба Господен – била засипана със смет. Нещо повече, като насмешка над „Разпнатия Бог“ и Неговите почитатели, на хълма Голгота, върху самата пещера било построено капище на „сладострастния демон на любовта“ (Венера). По указание на царица Елена идолските капища, издигнати на свещени за християните места, били разрушени и на тяхно място били построени свети храмове. Така, по заповед и със средства на царица Елена, били построени храмове над пещерата на Рождество Христово във Витлеем, на Елеонската планина – място на Възнесение Господне, при Гетсимания – мястото на успението на Пресвета Богородица, мястото на явяването на Бог на Авраам до Мамврийския дъб, както и на планината Синай и др.

Тези заслуги на царица Елена към светата Църква са общоизвестен акт, но малцина знаят каква е съдбата и къде се намират днес светите мощи на равноапостолната царица. А истината е, че вместо да се радват на полагащата им се почит, днес нейните мощи тънат в забрава в един неголям храм в центъра на френската столица Париж.

И случайно или не, мощите на тази, която разруши храма на Венера и почитта към „богинята“ на сладострастието, се намират на улица с лоша слава, по която се разхождат т. нар. „жрици на любовта“, с множество публични домове и увеселителни заведения, а срещу вратите на храма са отворили врати характерните за подобни места магазини.

Само преди няколко години о. Николай Никишин, свещенослужител при подворието на Руската православна църква в Париж, открил саркофага с мощите в католическия храм „Сен льо сен Жил“. Мощите били почти напълно забравени от вярващите католици, въпреки че в продължение на векове от тях произхождали чудеса и изцеления, документираните свидетелства за които били грижливо съхранени в саркофага на светинята. При това става въпрос не за частица от мощите, а за цялото тяло на св. Елена, с изключение на частиците, които били подарени в Константинополи и други градове на християнския свят.

Как светите мощи на св. равноапостолна царица Елена попадат в Париж?

Преди тоа те са се съхранявали в Рим, в храма на св. мчци Маркелин и Петър. Френски монах на име Теджис, който получил изцеление при тях, намислил да отнесе мощите в своя манастир във Франция. Скрил се в храма и на сутринта ги отнесъл със себе си. Абатството, в което се подвизавал похитителят, съществувало до Френската революция. То било в местността Овил, в областта Шампан, и било известно с това, че там с живял монахът дон Периньон, създателят на шампанското. Точно в това абатство били докарани мощите на св. Елена.

Първоначално никой не повярвал на Теджис и всички мислели, че е измамник, но специална комисия извършила проучване и монасите се убедили, че разказаното от него съответства на историческите данни за съдбата на мощите. След това изпратили делегация, която да установи дали мощите на царица Елена са изчезнали от Рим.

Монасите се върнали с вестта, че св. мощи действително са изчезнали от храма в Рим, при това вместо да възникне конфликт с папата или той да изиска връщането на мощите обратно в Рим, делегацията се завърнала във Франция с дар от главата на Римската църква – частици от мощи на светии.

Записаните свидетелства за чудесата, станали при светите мощи по молитвеното застъпничество на св. царица Елена, започват от IX и приключват през XVII в., когато бил съставен анализ на историята на пренасяането на мощите.

Благодарение на св. мощи на равноапостолната царица манастирът, където те се съхранявали, станал център на поклонничество, възраствал и процъфтявал. От IX век нататък мощите били премествани на няколко пъти в нова рака и за тях свидетелстват пет или шест пъти най-авторитетни за своето време хора от Католическата църква.

По време на революцията, когато във Франция започнали гонения срещу Църквата и много храмове и манастири били разрушени, един от монасите в обителта в Овил на име Грасар, като разбрал, че един манастира се е отправил отряд със заповед да го разрушат, след като конфискуват манастирското имущество, взел раката с мощите и ги пренесъл в църквата на съседно село.

През 1820 г. вече възрастният отец Грасар решил да предаде спасената от поругание светиня на една църква в околността, където св. Елена била почитана още от IX в., но епископът на Париж решил, че светинята трябва да се намира в храм, където ще е радва на по-широка почит. Кръм отец Грасар се обърнали царят от братството на Гроба Господен. Това братство считало св. Елена за своя основателка и монахът дон Грасар дал мощите на тях. Братята осъществявали

Църквата „Сен льо сен Жил“

своите ежегодни събрания в църквата „Сен льо сен Жил“ в Париж и мощите на равноапостолната царица били положени там. Когато станало това предаване на мощите, те отново били освидетелствани и в раката положили документите, потвърждавали, че именно това са мощите на св. Елена, пренесени от Рим през IX век.

По време на Парижката комуна революционерите нахлули в църквата, разбили витражите, опустошили храма и унищожили светините в него. По Божий промисъл мощите на св. Елена били запазени благодарение на един от офицерите, който заплашил, че ще стреля, ако концуистата продължат. Комунарите си тръгнали, а мощите останали в храма. Парижката комуна просъществувала едва няколко месеца, а после всичко се върнало постарому. Светинята останала да се съхранява в храма, но католиците забравили за тях. Днес няма нито служби, нито процесии посветени на тях, а само лично поклонение на мощите. Съгласно документите мощите без съмнение се намират в „Сен льо сен Жил“, тяхното последно отваряне и засвидетелстване било през 1922 г., но те стоят затворени в саркофат – високо под сводовете на храма, без вярващите да имат достъп до тях за поклонение.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

За нетлението и чудотворството на светите мощи

Защо Бог, въпреки природните закони установени от Самия Него, царяба телата на някои праведници с нетление? Те още приживе са презрели плътта си и всичко, което е от нея в името на вечния живот в единение с Бога. Бог увенчава техните духовни трудове, тяхната вяра и дръзновение, със слава в Царството Небесно, а вярващите прибавят своя дял към тази прослава, отдавайки почит и благосклонна молитва към Божиите угодници. Нетлението на телата им тях не ги ползва. Това нетление, което само по себе си е чудо, и чудесата, които по Божий Промисъл се случват при тях, са благо поскоро за нас – жиевещите в плът. Те са на наша утеха в скърбите и изпитанията, за пробуждане и укрепяване на нашата вяра в милостивия Бог, за пример, за поука, за ВРазумение.

За жалост, след нахлуването на османските завоеватели по нашите земи заедно с храмовете и манастирите са осквернени, изгорени, унищожени или заграбени много нетленни св. мощи на Велики Божии угодници, които са украсявали земите на България по време на неийния духовен и културен разцвет през Средновековието. Други, като мощите на св. Петка Търновска и св. Димитрий Басарбовски, за да бъдат запазени, са пренесени извън границите на страната. Но по Божий промисъл мощите на Всебългарския покровител св. Йоан Рилски са запазени и през вековете до днес са средоточие на уповането в дни на скърби и изпитания за българския народ.

У нас, в България, днес цели нетленни мощи се съхраняват за поклонение в Рилския манастир – тези на св. Йоан Рилски Чудотворец, и в митрополитската катедрала „Св. Неделя“ в София – мощите на св. Иван Стефан Милутин (без главата му). Затова тъй части от мощите на много и различни светии, положени в мощехранителници и достъпни за поклонение и молитва, се съхраняват в почти всички градски храмове и манастири. Недрата на земите ни със сигурност пазят мощите на още хиляди Божии угодници, които ги освещават и по чиито молитви Бог брани земите ни от бедствия и запустение.

А ако трябва да отговорим на въпроса: защо телата на някои светии изтляват, като на обикновени простосмъртни, от други остават нетленни само костите, трети остават целите нетленни, но изсъхнали, а четвърти – непобедени като на жив човек (напр. на св. Спиридон Тримитунски, +348 г.), защо едни миротечат, а други – не? Ще трябва смирено да отговорим: не знаем. Бог знае. Ние можем само да кажем: слава Богу, че ги има за наше душевно и телесно изцеление и за духовно укрепление! Слава Богу, за всичкото Му благодения!

Освен с нетление телата на светиите се отличават и с чудесата, които се извършват при тях, които са толкова изумителни, че често невярващи и скептици, свидетели на тях, придобиват силна вяра и стават истински християни. В много от случаите тези чудеса са детайлно, точно и надеждно описани и от тези описания можем не само да се убедим в дръзновението на тези светии пред Бога, но и от прагматична гледна точка да разберем какво точно са направили тези страдащи хора, преди да им се случи това чудо.

Ако разгърнем например многократно преиздаваните сборници с чудеса, станали по молитвите на нашия преподобен отец св. Йоан Рилски, ще видим например, че сред удостоилите се с чудно изцеление или удоблетворяване на молбата им има и силно вярващи, които с непоколебима вяра се обръщат към него, има и такива, които са се обръщали към всебъзможни лекари, лечители, врачки и баячки и едва накрая в отчаянието си се обръщат към св. Йоан за помощ, и той ги отзовава. Но има и такива, които са прибягвали към мощите или самото про гроба му с неверие и насмешка, но Бог пак е извършвал над тях чудо и тяхното неверие се е обръщало в крепка вяра, а насмешката – В благодарност. Някои са се обръщали лично към Рилския чудотворец, а за другите са се застъпвали техни близки, в някои случаи без тяхното знание и изрично желание.

От писмата и свидетелствата на тези благодарни за молитвеното застъпничество и небесна закрила на св. Йоан хора, става ясно, че някои чудеса се случват след отслужен молебен при мощите на св. Йоан. Други след поклонение пред мощите и молитва за изцеление, други чрез докосване по ВРеме на молитва на болното място до мощите на преподобния. Но има свидетелства и за станали чудесни изцеления след молитва към св. Йоан далече от мощите, в далечен край на България или извън страната, след обещание, в случай на изцеление болният и неговите близки да дойдат в светата обител, за да се поклонят пред мощите на нашия преподобен отец св. Йоан Рилски, ще видим например, че сред удостоилите се с чудно изцеление или удоблетворяване на молбата им има и силно вярващи, които с непоколебима вяра се обръщат към него, има и такива, които са се обръщали към всебъзможни лекари, лечители, врачки и баячки и едва накрая в отчаянието си се обръщат към св. Йоан за помощ, и той се отзовава. Но има и такива, които са прибягвали към мощите или самото про гроба му с неверие и насмешка, но Бог пак е извършвал над тях чудо и тяхното неверие се е обръщало в крепка вяра, а насмешката – В благодарност. Някои са

Ал. КАРАМИХАЛЕВА

Вход в храма „Св. Йоан Богослов“

Храм „Св. Йоан Богослов“ – изглед откъм олтара

Мястото отбелязано като „Гроб на св. Йоан Богослов“

Поклонническо пътуване до Патмос и седемте църкви на Апокалипсиса

И един някой древний библейский пророк ил на Патмос дивний пустинника строг ...

Когато преди повече от двайсет години изучавахме тези стихове на Вазов, така и не узнах къде е този „Патмос“, а още по-малко кой е строгият пустинник и защо е толкова важен, та поетът да сравнява Паисий с него. Можеше ли тогава да зная и това, че след време ще бъда свещеник тъкмо в храма на светеца, прославил се на Патмос, а и прославил самия Патмос – св. апостол и евангелист Йоан Богослов?

Макет на храма

Но служейки вече седем години в карнобатската църква, определено знам и съм уверен, че Божият промисъл ръководи и света, и нашите лични съдби. А също и, че независимо от тоя какви трудности и перипетии съпътстват едно дело, ако има Божия воля за неговото изпълнение, то ще се осъществи. Както стана и с нашето поклонение по светите места на „ученика, когото Иисус обичаше“ (Йоан. 21:20).

И тъй, след неколкократни отлагания (по различни причини) на 19 ноември поехме по пътя към Турция с колата на Г.Т. – главния „виновник“ за реализирането на това пътуване. Първата ни цел беше древният град Ефес, понеже и от житието на св. Йоан е известно, че последните години от земния си живот апостолът е прекарал в този прочут античен град и че там е неговият гроб. Навлизайки през Капъкуле, след Одрин свихме на юг и през Дарданелите навлязохме в Азия. Спряхме за нощувка в хотел в Айвалък, на брега на морето. Администраторът – мургав млад човек, виждайки свещеническото ми облекло и кръста на гърдите, ни посрещна с поклон и без да е длъжен, настоя да носи багажа ми до стаята. Тази неочаквана любезност, извън рамките на задължителния етикет, беше като приветствие за „Добре дошли“.

На другия ден подминахме Измир и любувайки се на маслиновите и мандариновите горички, по отлично поддържани шосета стигнахме в Кушадасъ. Известният морски курорт беше за нас само „базов лагер“ – истинската цел отстоеше на десетина километра. Още същия ден се насочихме жъм най-важното за нас място – гроба на св. Йоан Богослов. Преди две хилядолетия той се е намирал в околностите на Ефес, а сега е в покрайнините на построеното наблизо градче Селчук, върху възвишение, наричано от турците Аясулук.

Най-ранните сведения за гроба на св. Йоан са от Поликрат, еп. Ефески (втората половина на II в.). Към 180 г. св. Ириней Лионски потвърждава това известие. Но едва в началото на IV в. (вероятно със стихание на гоненията по тези места) ефеските християни построяват над мястото храм-гробница с квадратна форма, масивни подпорни стълбове и купол. Около век по-късно, при царуването на император Теодосий II (408-450 г.), над гроба на апостола около съществуващия по-малък храм бива построена голяма базилика с дървен покрив. Пострадала от земетресения, тя била наново издигната при император Юстин I в началото на VI в. – при това вече с един купол, но същото природно бедствие разрушава и нея. Малко преди 548 г. император Юстиниан I я възстановява, но като кръстокуполна. И отново земетресение – през 557 г. – я сбарят. Това злополучно събитие довежда обаче до възстановяването й (от самия император) в най-величествения й вид, превръщайки я и в най-големия храм на св. Йоан Богослов в света – за всички времена и до днес.

Църквата е строена по подобие на знаменитата „Св. Апостоли“ в Константинопол. Имала е голям атриум (площад ограден с колонада) пред главния вход, множество сервизни помещения и параклиси, включени или пристроени към нея, а също и двор, ограден с крепостна стена. Най-забележителната останка от тези укрепления е т. нар. „Врата на мъчението“ (The Gate of Persecution). Защо е наречена така – не узнах, но се наложи да минем през нея, понеже и сега е главният вход за обекта.

За нас обаче това преминаване не беше изпълнено с мъчение, а с голяма радост. „Потопихме“ се сред руините, като в началото дори се залутахме между огромните остатъци от дебели тухлени стени, колоните и капителите, украсени с кръстове и хризми. След като открихме централната част на храма, не беше трудно да забележим и мястото на гроба на апостола – в никогашния олтар, отбелязано сега с мраморна площадка и четири колони.

Вероятно през туристическия сезон тук има много повече посетители, но сега се мярках сама малцина. Което беше още по-добре, понеже осигряваше нужното ни спокойствие, та не само да видим гроба, но и да се помолим на святото място. Тихото, сгъпчаво време също помагаше. Само часовникът ни подсещаше, че не можем да стоим толкова дълго, колкото ни се искаше.

Зад площадката с колоните забелязахме на повърхността на земята две стоманени решетки. От пътеводителя моят спътник вече беше научил, че по-малката е над мястото, където под земята е гробната „камера“, по-голямата беше над стълбището, водещо към нея. Сега в подземието се виждаха само прахоляк и отломки, но в древността светият гроб е съхранявал три много ценни реликви: парче от Честния Кръст Господен, автографът (оригиналният ръкопис) на книгата Апокалипсис (Откровение) и дреха на Пресвета Богородица, която тя е носела по време на пребиваването си в Ефес. Къде са сега, е неизвестно. Мощите на св. ап. Йоан също не са там. А и никога не са били. Както четем в житието, гробът му се оказал празен, когато неприсъствали на погребението ефески християни го отворили, за да му се поклонят. Съгласно църковното предание св. Йоан е взет жив на небето, за да бъде изпратен, заедно със св. Енох и св. прор. Илия да изобличи Антихриста преди Второго Христово пришествие.

Оставяйки една восъчна свещ да гори върху мраморната площадка, доразгледахме останалите помещения на храма – баптистериума, съкровищницата, пресите за изтискване на маслини (слеят за кандилата се е добивал на място).

Изкачвайки се по склона от северната страна, можахме да обхванем с поглед цялото храмово пространство. Но, за да добием представа за никогашното величие и да разберем колко внушителен вид е имал храмът, ни помогна най-вече изложеният наблизо иконен макет. Веднага прави впечатление, че хлам няма камбанария, но това е обяснимо – съгласно историческите извори камбаните проникват в православния Изток чак към IX век.

Следва

Ик. Павел ГЪРБОВ

АБОНАМЕНТ 2011

АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА НАЙ-АВТОРИТЕТНОТО ЦЪРКОВНО ИЗДАНИЕ!

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

за „Църковен вестник“

Посочете периода от време, през който искате да сте абонирани

.....

Име .....

Презиме .....

Фамилия.....

гр./с..... п. код .....

общ. .....

обл. .....

ж.к./ул. ..... №... бл. .....

вх. ..... ап. ..... тел: .....

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложен документ за платен абонамент (банково бордеро или пощенски запис).

МОЛЯ, ИЗПИСВАЙТЕ ТОЧНИЯ АДРЕС, НА КОЙТО ЖЕЛАЕТЕ ДА ПОЛУЧАВАТЕ „ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК“.

АКО ИЗПРАЩАТЕ ПАРИТЕ ЗА АБОНАМЕНТ ПО БАНКОВ ПЪТ, ОТБЕЛЯЗВАЙТЕ В ДОКУМЕНТА ЦЕЛТА НА ПЛАЩАНЕТО.

ЗАПОЧВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2011 г.

„Църковен вестник“

1 година..... 26,00 лв.

6 месеца ..... 13,00 лв.

3 месеца ..... 6,50 лв.

ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 987-56-11, тел./факс 980-30-16
МОЛ: Танка Тончева Христова
e-mail: sinizdat@gmail.com
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF
Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка,
в които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!
„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.